

Synpunkter på Finspångs förslag till VA-plan

Brännatorp

Brännatorp är ett stort fritidsområde där brister på en majoritet av BDT-avloppen identifierades redan för snart 10 år sedan. Det är därför ingen tvekan om att avloppsfrågan behöver hanteras. Avloppsfrågan har naturligtvis varit viktig sedan länge och blev ännu mer prioriterad med hänsyn till nya Vattentjänstlagen.

I Brännatorp finns drygt 300 fastigheter. Husen används i mycket varierande omfattning från åretruntboende (ca 20 %) till några veckor på sommaren. Det finns hus med åretruntstandard men också en relativt stor del mindre enklare hus. Antalet åretruntboende har varit högre men andelen är relativt stabil. Det är inte ovanligt att nya ägare av åretruntfastigheter köper fastigheterna för att använda dem som fritidsbostad. Sammantaget upplever en majoritet att Brännatorp är ett fritidsområde. De flesta i Brännatorp verkar föredra att området behåller den karaktären.

Juridik och ansvar

Brännatorp är ett fall för § 6 i Vattentjänstlagen. Området är långt över gränsen för "större sammanhang" och då är VA-frågan i Brännatorp en kommunal angelägenhet. I förslaget till VA-plan p 7.3 står "... anslutas till kommunalt VA". Innebörden kan uppfattas som att anslutning ska ske till kommunalt vatten- resp avloppsverk men avsikten är att framhålla kommunens ansvar för funktionen utan att ta ställning till teknisk lösning. Ett förslag till formulering är: ... anslutas till anläggning för V och/eller A som kommunen ansvarar för. Brännatorps problem avser avlopp medan sommarvattnet fungerar och kontrolleras löpande.

Det finns exempel på att kommuner tar sitt ansvar i avloppsfrågan på olika sätt.

A. Anläggning som samtliga i området kopplar på och som ansluts till kommunal anläggning för avloppshantering. Denna lösning är mest långsiktig och säkrast. Beroende på hur långt det är till den kommunala anläggningen kan lösningen bli en stor investering. Årskostnaden blir relativt hög.

B. Anläggning som samtliga i området kopplar på och som ansluts till en lokal anläggning i området. Denna lösning är långsiktig och säker. Investeringen blir lägre eftersom ingen överföringsledning krävs. Årskostnaden blir relativt låg.

C. VA-rådgivning. En § 6 light genom att det inte anläggs en allmän VA-anläggning där alla i området kopplar på. Men kommunen tar ansvar genom att föreskriva lösningar för varje fastighet eller mindre grupp av fastigheter. Denna lösning är inte så långsiktig som de föregående. Investeringen varierar beroende på vad som ska kopplas på. Om man önskar hög komfort med BDT och toa kan investeringen bli lika hög som B. Årskostnaden blir relativt låg.

I samtliga fall blir miljöfrågan löst. Den som söker det bästa och är beredd att betala för kvalitet värderar A högst.

Om man slår ut investeringen på livslängden, tar hänsyn till årskostnaden och väger in att både BDT och toa hanteras ser B attraktivt ut. En sådan anläggning använder teknik som liknar den som finns i kommunala reningsverk. Anläggningen kan fjärrövervakas och kommunen har möjlighet till full kontroll och insyn i vilken kvalitet anläggningen producerar.

Vill man lösa miljöfrågan med minsta möjliga investering, har fungerande slamavskiljare och använder vattenfri toa blir C mest attraktivt.

Teknik och ekonomi

För att lösa miljöproblemen med BDT-avloppen finns många möjligheter ur teknisk synpunkt. Här följer några alternativ och bedömningar av alternativens ekonomiska konsekvenser:

Alt	Avloppstyp	Investering tsek	Ek livslängd år	Driftskostnad kr/år
1	Markbädd för BDT Bef slamavskiljare OK	50	40	Tömning 1ggr/2 år 500
2	Markbädd för BDT Ny slamavskiljare	80	40	Tömning 1ggr/2 år 500
3	Markbädd för BDT + toa Ny slamavskiljare	100	25	Tömning 1ggr/2 år 500
4	Reningsverk 1 hushåll	120	50	Ström, kem mm 5000
5	Lokal avloppsanläggning	120	> 50	Ström, kem mm 1000
6	Kommunalt VA	260	> 100	Avgifter 5000

alt 1-5 Uppgifterna är bedömningar gjorda under 2015 av leverantörer, återförsäljare och entreprenörer.

alt 6 Investeringen baseras på bedömning i brev från Finspångs kommun 2014 10 31 ökad med 40 tsek för arbete på egen tomt.

alt 4 Alternativ från Alnarp har betydligt lägre investering och driftskostnad.

De flesta gör troligen en ekonomisk bedömning som baseras på husets storlek, värde och nyttjandegraden när de står inför beslut om en förbättring av sitt hus. För den som bara bor några veckor på sommaren och är nöjd med en vattenfri toa kan det ändå upplevas som mycket pengar med alt 1. För den åretruntboende som ser långsiktigt på situationen och vill ha maximal bekvämlighet kan kommunalt VA upplevas som bästa beslut. Behovsbilden är mycket splittrad och troligen är det en klar majoritet som menar att alt 6 inte är ekonomiskt försvarbart.

Genomförande

Det finns många exempel på att avloppsbeslut har varit besvärliga. Överklaganden och processer i VA-nämnden drar ofta ut på tiden och inga miljövinster realiseras. Det är önskvärt att så snabbt som möjligt hitta en lösning som blir accepterad och som kan genomföras.

Hur ska det då gå till att komma fram till en lösning på VA-frågan i Brännatorp? Vem ska bestämma? Finspångs kommun har en vision som innebär "... samverkan, öppenhet och nyskapande." och "... stå för nytänkande...". Idén med en vision är att den ska leda rätt i den dagliga verksamheten och då bör den kunna hjälpa till i avloppsfrågan. En lösning som gör alla nöjda är troligen en utopi. Ett realistiskt mål bör vara att så många som möjligt blir nöjda och att så många som möjligt betyder en tydlig majoritet. De 300 fastigheter som finns i Brännatorp har olika behov i flera frågor än avloppsfrågan. Enda sättet att hantera detta är genom majoritetsbeslut i Vägöreningen. Det skulle vara önskvärt att kunna lösa avloppsfrågan i samma anda.

Förslag

Kommunen identifierar ett antal tänkbara avloppsalternativ som är möjliga med hänsyn till kommunens ansvar.

Alternativen beskrivs med fördelar och nackdelar, investering, årskostnad och livslängd.

Underlaget presenteras för Brännatorpsborna i en enkät och var och en får svara på vilka alternativ som är tänkbara baserat på de egna behoven.

Den lösning som gör flest nöjda väljs.

2016-10-21

Birgitta och Roger Persson

Utterstigen 5, Brännatorp